

ZICHT EN GRIP OP ZORGMIJNERS

8 december 2016

AICOM

CONSULTANCY | MANAGEMENT | COACHING

ZorgvoorKennis

ZICHT EN GRIP OP ZORGMIDERS

Is dat mogelijk?

AICOM, 8 december 2016

Gert Schout, Metamedica, Vumc

Hyperprofessionalisering

Miljoenen naar sociale wijkteams, welzijnswerk, verslavingszorg, GGZ, bemoeizorg, OGGz-meldpunten, MEE, CJG's, maatschappelijke opvang, veiligheidshuizen.

Risico's mijden met aanjaagteams, overlegstructuren, stroomschema's

Twijfels aan sociale interventies: maakbaarheid

ZYGMUNT
BAUMAN

WASTED
LIVES

Modernity and its Outcasts

Voor de modernisering bestond er nauwelijks afval.

Alles werd hergebruikt, zelfs de botten van de dieren.

Seizoenen kwamen en gingen. Alles was doortrokken van eeuwigheid.

ZYGMUNT
BAUMAN

**Iedere sociale orde creëert uitsluiting.
Iedere kasteelmuur, stadsgrens, landsgrens,
diploma, regeling, beroepsprofiel,
beginvereiste, sluit mensen in, maar ook uit.**

Alleen chaos sluit allen in.

WASTED
LIVES

Modernity and its Outcasts

Hoe meer orde, hoe meer afval

- Hoe ingewikkelder de samenleving hoe meer hulp er nodig is om er in te kunnen participeren.
- Overheden perken deze aanspraken in drempels, wachtlijsten, indicaties♦
- Ziektelogica is verweven met de logica van de verantwoordingsbureaucratie tekorten en stoornissen regelen de toegang tot zorg
- Hoe het anders kan: rurale psychiatrie

De oggz als casus

- Terug naar mevrouw Borst-Eilers (1992). De oggz, een tijdelijke voorziening?
- De doorgeleidingscaurossel werkt niet
- Zwakke eerste lijn produceert omvangrijke oggz
- Versterking oggz verzwakt reguliere voorzieningen
- De oggz als vluchtheuvel voor wachtlijstvrije en indicatievrije hulp
- ‘Als niemand het doet dan doen wij het ...’

Nu

- Macro: hyperindividuele leefstijlen; terugtrekkende overheid & actief burgerschap
- Meso: aanbodgerichte, (super)gespecialiseerde, marktgerichte, sterk hiërarchische instellingen die het belangrijkste wat er nodig is – sociale inbedding en terugdringen overbodigheid – niet bieden
- De oggz en de sociale teams als afvalbak van bovenstaande (want daar werken mensen met cognitieve flexibiliteit en generalistisch affiniteiten)

Sociale wijkteams

- Basissystemen (toeslagendiensten, zorgverzekeraars, uitkeringsinstanties, corporaties) zijn zo georganiseerd dat ze alleen foutloos gebruikt kunnen worden door beter opgeleide mensen (die ze niet nodig hebben)
- De vuilnisophaaldienst van de bureaucratieën
- 80% van het werk bestaat uit brievenbusproblemen
- De samenleving, de oggz & de sociale wijkteams als communicerende vaten

Gemeenschappen “versterken”

- Restorative justice (The state is stealing the conflict from those it belongs to), eigen kracht-conferenties
- Eigenaar problemen ook eigenaar oplossingen
- De denkkraft van de groep levert beter plan op
- Gemeenschap is 7 x 24 beschikbaar
- Voor hulpverleners wil je niet veranderen (voor je moeder wel)

Eigen Kracht of herstelconferenties

- Bij (alle) opschalingen (FACT)?
- Bij (alle) (dreigende) BOPZ / verplichte GGZ?
- Bij (alle) zwerfjongeren?
- Bij (alle) veelplegers?
- Bij (alle) dreigende huisontuimingen?
- Bij (alle) leefbaarheidsproblemen in woonwijken?
- Bij (alle) (dreigende) kindbeschermingsmaatregelen?
- Bij (alle) huiselijk geweld zaken?
- Bij iedereen die te maken krijgt met het strafrecht?

Egoloos hulpverleners (Gerritsen)

- Niet werken *met* het netwerk maar resultaten bereiken *door* het netwerk (family driven)
- Professionals als community organizers
- Versterken en vergroten van het netwerk
- De groep aan het werk; jij bevestigt, stimuleert, activeert, moedigt aan, geniet van hun resultaten, confronteert bij uitstellen keuzes.

Voor gemeenten

- Aan de knoppen draaien is maar (heel) beperkt mogelijk (maakbaarheidsfantasieën, illusies van risicomanagement herzien)
- Investeren in sociale veerkracht via AA's, buurtbemiddeling, EK-c's, faciliteren van gemeenschappen om hun eigen problemen op te lossen
- Slechts met instellingen werken die volgens het ideaal van Gerritsen kunnen werken (die ook hun maakbaarheidsfantasieën hebben laten varen)

Tot slot

- Eigenaren van problemen worden eigenaren van de oplossingen. Dus: zelforganisatie, zelfbeheer, zelfhulp, zelfzorg en zelfregie
- Zicht en grip op zorgmijders: dat zorgmijders en hun sociale netwerken weer vertrouwen krijgen in zichzelf, elkaar, in de toekomst; dan volgt het vertrouwen in de voorzieningen vanzelf.